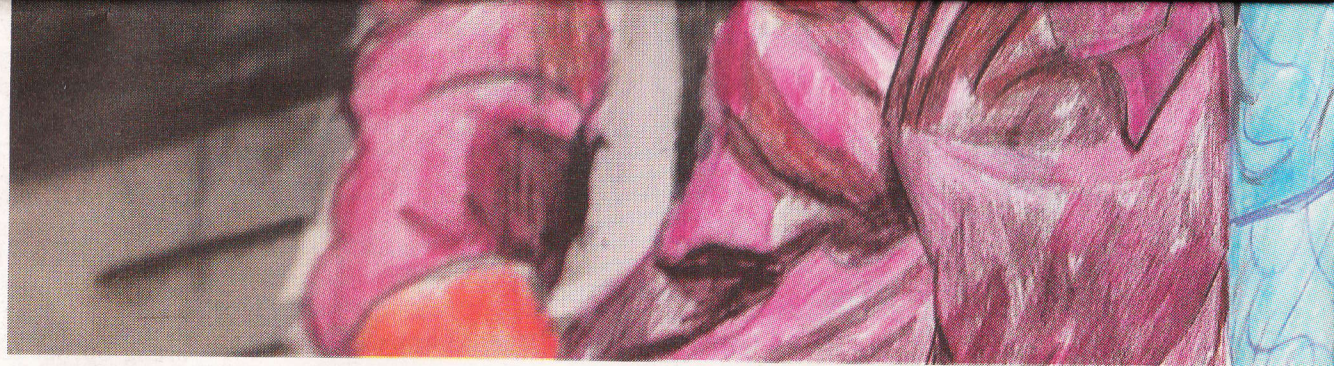

Ja, Pedro, zo heet hij echt, zegt beeldend kunstenaar Pedro Bakker uit Schettens. „In mijn dorp wilden ze van de Pieten af en daarom werden het Pedro's. Pierre kwam ook voor.” Dat dorp was het Noordhollandse Onderdijk, een katholieke enclave onder de rook van Medemblik. De kunstenaar beleefde er een jeugd die werd getekend door dramatische en traumatiserende gebeurtenissen, die nu pas ten volle hun uitweg vinden in zijn werk.

SYTSE SINGELSMA

Het verbrande thuis van

Pedro Bakker

Pedro Bakker is een beetje een nieuwkomer in de Friese kunstwereld. Toch is hij met zijn 58 jaar allerm minst een beginnende. Eigenlijk is hij zijn hele leven al kunstenaar, al heeft hij nooit een kunstacademie afgemaakt. In Friesland kreeg Bakker enige bekendheid door een tentoonstelling in het voormalige Buro Leeuwarden van het Fries Museum. Buiten de provincie kennen ze hem beter. Deze zomer stelde Bakker zijn grote tekeningen onder de titel 'Burnt Home' tentoon in de Amsterdamse Galerie W139, om vervolgens door te reizen naar de New Yorkse Galerie Witzenhausen.

Onzekerheid over zijn eigen werk heeft

Pedro Bakker er lang van weerhouden naar buiten te treden. Het heeft hem ook aanzienlijke moeite gekost zijn vorm te vinden. De onderwerpen uit zijn jeugd drongen zich wel aan hem op, maar hij had op de Academie voor Beeldende Vorming in Amsterdam geleerd ruig en expressief te schilderen. Met zijn natuurlijke neiging om gedetailleerd te werken was dat achteraf gezien een slechte keus. Tegenwoordig tekent hij vooral met kleurpotlood.

In het Fries Museum toonde Bakker schilderijen uit de tijd dat hij als 'de Koefilosoof' door het leven ging. De koe werd op een gegeven moment zijn belangrijkste

inspiratiebron. Om er de hele dag tussen te zitten verhuisde hij zelfs van De Beemster naar Schettens.

FILOSOFIE

De combinatie van koeien en filosofie ontleende hij aan de negentiende-eeuwse kunsthistoricus Thoré Bürger, de herontdekker van onder anderen Johannes Vermeer en Paulus Potter. De diepzinnigheid die hij meende te lezen in de ogen van de door Potter geschilderde koeien brachten hem tot de verzuchting 'vache filosofe', een filosoferende koe. Bakker draaide dat om. Het filosofische kwam bij hem tot uiting in de cryptische teksten die hij, in het Engels, onder zijn schilderijen zette.

Het schilderen van koeien was ook een beetje een keuze vanuit een beperking, vindt Bakker achteraf. „Ik kon geen mensen schilderen en koeien hebben natuurlijk wel een mooi grafisch uiterlijk. Bovendien kom ik van een boerderij en daar waren altijd koeien. Ze waren dus een link naar mijn eigen afkomst.”

Van zijn jeugd op de boerderij herinnert Pedro Bakker zich vooral de periode dat zijn moeder heel lang achter elkaar niet thuis was. Ze werd psychiatrisch verpleegd. Toen hij acht jaar was verdween ze voor vier jaar uit het gezin dat haar iedere zondag na melkerstijd opzocht in het ziekenhuis Sancta Maria in Noordwijk. On-

Na 'Burnt home' is Pedro Bakker in zijn atelier inmiddels aan een nieuwe serie begonnen. In zijn nieuwe werk verbeeldt hij zijn moeder als jonge vrouw.

FOTO LC | CATRINUS VAN DER VEEN

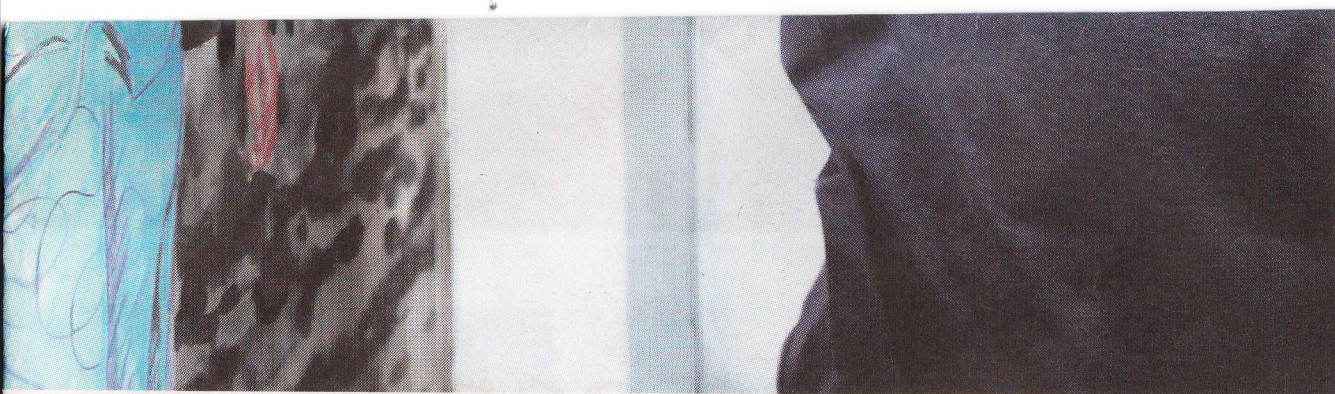
wurgt, een man staart onbewogen voor zich uit terwijl achter hem iemand uit het water wordt gehaald en naast hem een doodskist staat, een jongetje stijgt op met vlindervleugels, twee jongens oefenen met een gitaar, een klein jongetje staat met afgewend gezicht voor een deur terwijl drie mannen een verwarde vrouw op hun schouders dragen.

Het zijn allemaal beelden die verwijzen naar de dramatische gebeurtenissen die zich vijftig jaar geleden afspeelden in het leven van Pedro Bakker. Er over praten kan hij eigenlijk nog niet en ook ze te schilderen was een avontuur dat hij eigenlijk niet aandurfde. Anderen moesten hem er toe aanzetten.

STUDIE

„Ik heb deze zomer in Amsterdam mijn masterstiel gehaald in de studie artistic research. Dat is een opleiding van de Universiteit Amsterdam en de Rietveld Academie waarbij kunsttheorie gecombineerd wordt met de praktijk. Ik wou daar mijn project 'Mum' doen, waarbij ik de dingen die vroeger gebeurd zijn zich nu laten afspelen in die uitgerande boerderij.”

Dat onderwerp kwam voor de kunstenaar zo dichtbij dat hij de tekeningen die hem voor een stander niet in zijn ding...

ogen stonden niet in zijn eigen atelier in Schettens wilde maken. „Dat atelier is in de thuissituatie, daar wilde ik dit niet tekenen.” Via zijn studiebegeleider, de kunstenaar Gijs Frieling, die vond dat Bakker echt wat te vertellen had, kreeg hij de beschikking over een atelier in het hartje van Amsterdam. Daar voerde hij het afgelopen jaar in opperste concentratie en in de grootste eenzaamheid, zijn project ‘Mum’ uit.

De serie tekeningen gaat over Pedro Bakker als kind en over de mensen om hem heen. Over zijn vriendje met wie hij als tienjarige de muziek van de Everly Brothers probeerde na te spelen en over de buurmeisjes met wie hij pastoorje en misdienaartje speelde.

Maar vooral gaat het over zijn familie en de noodlottige gebeurtenissen waardoor die getroffen werd. Toen Pedro Bakker acht jaar was, verdronk een broertje bij het spelen. Pedro bad vurige gebeden dat het jongetje als een engeltje in de hemel opgenomen zou worden. Op de tekeningen komt hij terug als een jongetje met vlindervleugels.

RAMP

Een maand later gebeurde de volgende ramp. Op een ochtend zag Pedro zijn vader huilend het erf op lopen. Het jongste broertje was net gestikt in zijn bedje gevonden. Kort daarop verdween de moeder voor een lange periode uit het gezin. Hij was al zeventien toen de ware toedracht tot Pedro Bakker doordrong: zijn moeder had zijn broertje gedood. Jaren later zou ze de hand aan zichzelf slaan en opgebaard worden in de boerderij.

Het werk van Bakker is verhalend en pas enigszins te begrijpen als je iets van zijn levensverhaal kent. In Amerika ondervond het werk van Bakker echter ook waardering, zonder dat iemand iets van dat verhaal wist. Daar vond men ‘Burnt Home’ vooral ‘sterk filmisch.’

danks alles hield hij zielsveel van zijn moeder.

BOERDERIJ

De boerderij uit zijn jeugd vormt het decor van bijna al het werk dat Pedro Bakker de laatste tijd heeft gemaakt. Hij staat er op zoals hij was toen de kunstenaar hem voor de laatste keer zag. Dat was vlak nadat een brand het gebouw in een ruïne had veranderd, met geblakerde muren, halfverkoolde balken van zolder en hooivak en een weggebrand dak. Een ‘Burnt Home.’

Hij wordt bevolkt door personages die verwikkeld zijn in raadselachtige handelingen: een jongetje is verzonken in een gebed aan Maria terwijl achter hem een vrouw een kleuter

Tekeningen van Pedro Bakker uit de serie ‘Burnt home’. FOTO'S EDO KUIPERS.